

Pete Lahti

toimintakertomus 2020

Sisällysluettelo

1.Työryhmä	3
1.1 Työryhmän jäsenet, kokoukset ja edustus seudullisissa työryhmissä.....	3
Työryhmän jäsenet	3
Kokoukset	4
Edustus seudullisissa työryhmissä.....	4
1.2 Työryhmän tehtävät	4
2. Pete-Lahden toiminta vuonna 2020	4
2.1 Pete Lahden toteutuneiden tapahtumien vuosikello.....	5
2.2 Toiminnan kehittäminen vuonna 2021	5
Liite 1. PETE Lahti toiminta ja kustannukset vuonna 2020.....	6
Liite 2. Indikaattoreista saatu tieto	10

1.Työryhmä

1.1 Työryhmän jäsenet, kokoukset ja edustus seudullisissa työryhmissä

Työryhmän jäsenet

Marja Mikola (puheenjohtaja) osallisuus- ja hyvinvointipalvelut, Lahti

Hannu Lehtonen (varapuheenjohtaja ja sihteeri) psykologi – ja kuraattoripalvelut, Lahti 31.5.20 saakka

Linda Udd, psykologi – ja kuraattoripalvelut, Lahti 1.11.20 alkaen

Anna Sillanpää nuorisopalvelut, Lahti 8.3.2020 saakka, Homebase 9.3.2020 alkaen

Anni Ratilainen nuorisopalvelut, Lahti

Jenna Salo kaupunginkirjasto, Lahti

Leena Miettinen, varhaiskasvatuspalvelut, Lahti

Emma Karimäki Mononside ry.

Jukka Suomilampi Ehyt ry. Elokolo

Tiina Holmberg–Kalenius Valopilkku ry

Päivi Kirjavainen Omaiset mielenterveystyön tukena – FinFami.ry

Arja Vuoristo, Päijät-Hämeen sosiaalipsykiatrinen säätiö

Ville Forstedt, Lahden seurakuntayhtymä, erityisnuorisotyö

Jenni Saarikko PHHYKY, perhe- ja sosiaalipalvelut

Outi Melchy PHHYKY, opiskeluterveydenhuolto

Salla Lampinen PHHYKY, alueelliset päihde – ja mielenterveyspalvelut

Milla Rantakari PHHYKY, perhe- ja sosiaalipalvelut

Kirsi Koivuniemi Hämeen poliisi

Riikka Salmi, Miete

Robert Koski Tukialus-hanke

Mikko Ahtila Lahden Seta ry

Atte Virtanen Hämeen yhdyskuntaseuraamustoimisto (13.8.20 saakka)

Katri Salmi KokoA ry

Piikki Kaisa, Lahden ensi- ja turvakoti ry, Pidä kiinni-avopalveluyksikö Jannika

Anssi Kulmala, Diakonissalaitoksen Hoiva Oy, avopäihdekuntoutus

Kokoukset

Pete Lahti kokouksia on ollut vuonna 2020 viisi, joista kolme Teamsin välityksellä. Yksi keväälle suunnitelluista peruuntui koronan vuoksi.

Edustus seudullisissa työryhmissä

Ehkäisevän mielenterveys -ja päihdetyön seutukoordinaatioryhmän edustajana vuonna 2020 on ollut Pete Lahden puheenjohtaja Marja Mikola

Perhe -ja lähisuhdeväkivallan seutukoordinaatioryhmän edustajana vuonna 2020 on ollut Pete Lahden puheenjohtaja Marja Mikola

Pelihaittojen ehkäisyn seutukoordinaatioryhmän edustajana on ollut Taija Tamminen

1.2 Työryhmän tehtävät

Ehkäisevä työ sisältää ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä pelihaittojen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn.

Ehkäisevää työtä on tehty osana kaikkien kaupungin palvelu- ja vastuualueiden työtä, kuten kouluissa ja nuorisotoiminnassa sekä hyvinvointiyhtymän tuottamissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Ehkäisevä työ kuuluu kaikille ja sitä tekevät järjestöt, yritykset ja yhteisöt, seurakunta, poliisi sekä kaupungin eri viranomaiset ja työntekijät. Pete Lahti on koordinoanut osaltaan tätä yhteistyössä tehtävää toimintaa, jonka tavoitteena on:

1. Tarjota tietoa koko väestölle päihdehaitoista ja niiden vähentämisestä
2. Järjestää koulutuksia eri ammattilaisille
3. Toteuttaa ehkäiseviä toimenpiteitä erityisesti kouluikäisiin kohdistuvilla tietoiskuilla
4. Jalkautua erilaisiin tori – ja messutapahtumiin
5. Verkostoitua ja tehdä yhteistyötä muiden ehkäisevää työtä tekevien toimijoiden kanssa

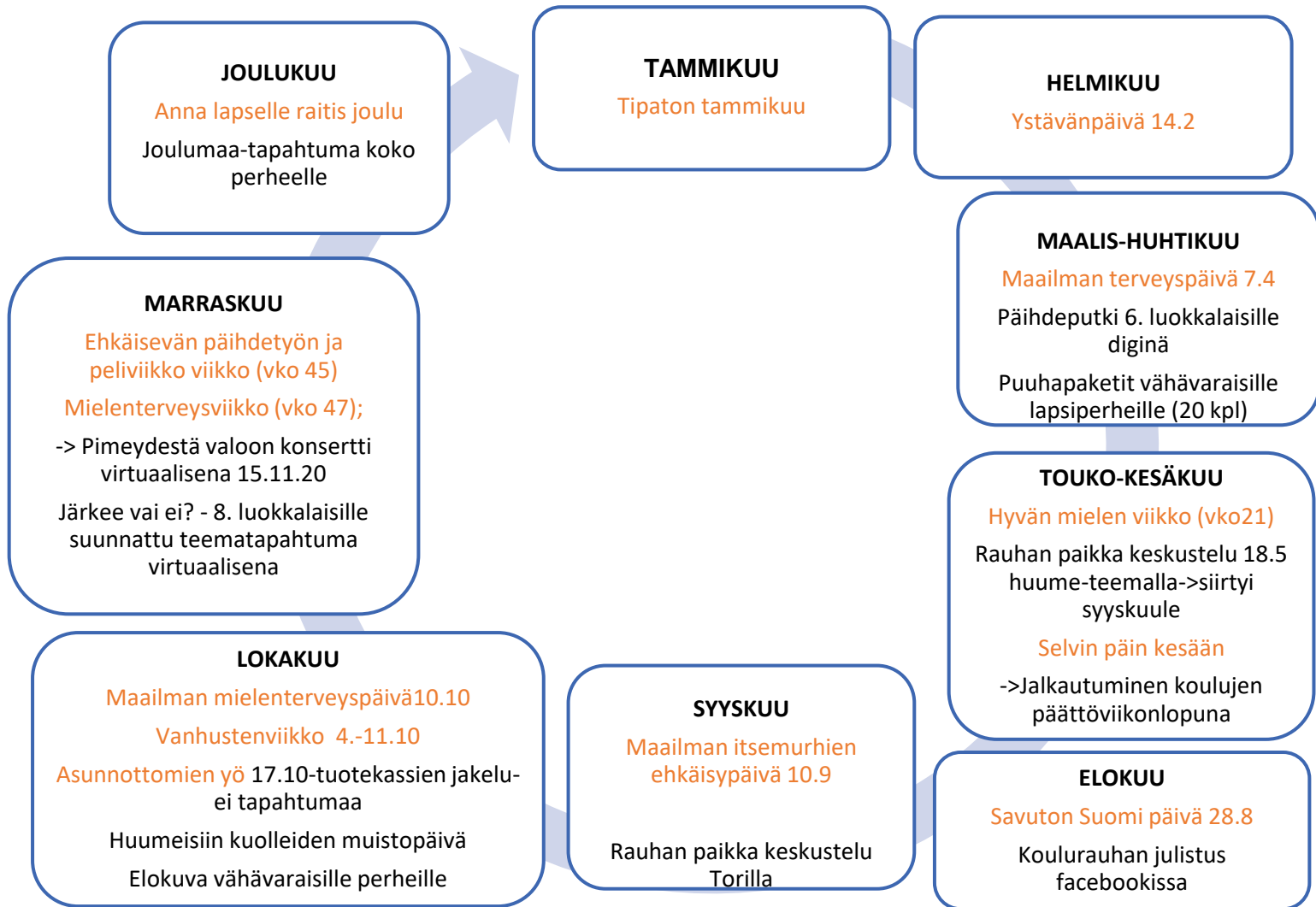
2. Pete-Lahden toiminta vuonna 2020

Pete Lahden toimintaa on ohjannut vuoden 2020 toiminta- ja taloussuunnitelma. Vuosi 2020 on ollut poikkeuksellinen koronapandemian vuoksi. Monet keväälle suunnitellut tapahtumat jouduttiin peruuttamaan ja syksyn tapahtumista valtaosa on toteutettu virtuaalisesti. Pete Lahden vuosikellossa on toteutuneet tapahtumat ja oranssilla siinä näkyvät vuosittaiset kansalliset ehkäisevän työn viikot ja päivät.

Pete Lahden toiminta on rahoitettu ehkäisevään työhön kohdistetuista Lahden kaupungin jäämistövaroista.

Liitteenä 1 olevassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa kuvataan vuosikellon tapahtumia tarkemmin sekä esitetään kustannusarvio.

2.1 Pete Lahden toteutuneiden tapahtumien vuosikello

2.2 Toiminnan kehittäminen vuonna 2021

Vuodesta 2021 alkaen erillistä Pete Lahden toimintasuunnitelmaa ja erillistä kertomusta ei enää laadita vuosittain vaan ne ovat kaupungin ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön toimintaohjelmaan. Pete Lahden toimintaa toteutetaan niin, että se tukee ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelman tavoitteita.

Liite 1. PETE Lahti toiminta ja kustannukset vuonna 2020

<p>Tammikuu</p>	<p>Tipaton tammikuu /Hannu</p> <p>PETE Lahti materiaalien hankintaa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - julisteiden 50 kpl jakoa kauppoihin, ja kirjastoihin ja ilmoitustauluille ➤ Hankittu kangaskasseja ja heijastimia 	<p>maksuton</p> <p>1787,96</p>
<p>Maalis- Huhtikuu</p>	<p>Luento 2.4.20 huumausaineiden käytöstä ja sen vaikutuksesta käyttäjän lähipiiriin /FinFami ja Kondis ry</p> <p>Päihdeputki 30.3-9.4 Anni ja Krista nuorisopalveluista</p>	<p>Maailma, jota kukaan ei tavoittele – huumeriippuvuus.</p> <p>Miltä tuntuu olla narkkarin mutsi tai faija?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Peruuntui koronan vuoksi <p>Päihdeputki on kuudesluokkalaisille suunnattu päihdekasvatustapahtuma, jossa käsiteltävinä teemoina ovat digi- ja rahapelaaminen, energiajuomat, tupakkatuotteet, alkoholi ja huumausaineet. Tapahtuman toimijoina ovat Nuorisopalvelut, Monon Side ry ja Poliisi. Tapahtuman aikana järjestetään kaksi saman sisältöistä vanhempainiltaa kuudesluokkalaisten huoltajille. Tapahtuma tavoittaa lähes koko ikäryhmän opettajineen. Tarjoamalla kuljetuksen tapahtumaan mahdollistamme tasa-arvoisen osallistumismahdollisuuden oppilaille koulun sijainnista riippumatta</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tapahtuma toteutettiin verkossa Seppo-nettisovelluksella Osallistujia: 35-luokkaa ➤ Vanhempainillat jäivät pois koronan vuoksi <p>➤ Puuhapaketit vähävaraisten perheiden lapsille</p> <p>Lahden jalkautuva nuorisotyö ideoi ja hankki puuhapaketteja 20 kpl vähävaraisten perheiden lapsille. Perheet valittiin yhdessä PPHYKY:n sosiaalityöntekijöiden kanssa</p>	<p>500,00</p> <p>2500,00</p> <p>438,00</p>

Touko- Kesäkuu	Nuorten moottoripäivä 16.5 Pääjärjestäjä: Lahden seurakuntayhtymän kasvatus -ja perheasiat/ Erytisnuorisotyö ja AKK (Turvassa tiellä-malli), mukana paljon muita toimijoita	Päivän tavoitteena on turvallisuuden lisääminen nuorten keskuudessa, sekä ennaltaehkäisevä työ erityisesti liikenneturvallisuuskulmasta. Tärkeänä osa-alueena päihde- sekä mielenterveysnäkökulma, niin liikennekäyttäytymisen, kuin muitakin osin. Päivän osallistujatavoite on n. 500 nuorta. ➤ Peruuntui koronan vuoksi	2500
	Rauhan paikka keskustelu, Tukiaslushanke, FinFami, Elokolo, HUU-Ma-hanke	Toritapahtuma 18.5. Siellä keskustelutilaisuus ja koulutusta päihhteistä ➤ Siirtyi syksyyn koronan vuoksi	2000
	Ajankohta koulujen päättymisviikonloppu Ankkuritiimi, Nuorisopalvelut, Mononside ry., Poliisin ennalta estävä toiminto, Lahden seurakuntayhtymä	Tehostettu, suunnitelmallinen, aikataulutettu jalkautuminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. ➤ Toteutui. Nuoria oli maltillisesti verrattuna edellisiin vuosiin, myös rauhallisempaa. Alaikäiset Kisapuistossa ja historiallisen museon alueella.	maksuton
Elokuu	Koulurauhan julistus Lahden Seta / Valopilkku	➤ Toteutui Facebook-kampanjana	500,00
	(Savuton Suomi päivä /Ehyt ry 28.8 ei toteutunut	Tapahtumapäivä palvelutorilla. Myös oppilaitoksissa huomioidaan tämä päivä) ➤ Ei toteutunut koronan vuoksi	maksuton

<p>Syyskuu</p>	<p>Rauhan paikka 7.9.2020</p> <p>Punainen liitu -tapahtuma 15.9.20 Järjestäjinä Päijät-Hämeen pelastuslaitos, liikenneturva ja Hämeen poliisi</p> <p>Maailman itsemurhien ehkäisy päivän seminaari 10.9.20</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Toteutui Lahden Torilla-osallistujia n.100 henkilöä <p>Liikenneturvallisuuskampanja Vipusenkadulla ammatillisessa koulutuksessa oleville opiskelijoille.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Salpaus perui koronan vuoksi ➤ Ei toteutunut koronan vuoksi 	<p>2000?</p> <p>maksuton</p> <p>2000,00</p>
<p>Lokakuu</p>	<p>Asunnottomien yö lauantai 17.10 / Ehyt Elokolo</p> <p>Huumeisiin kuolleiden muistotilaisuus/ Homebase, Tukialus-hanke ja Srk, Myllyhoito, Etsikko ja Jelppi, Jannika</p> <p>Kutsunäytökset elokuviin vähävaraisille perheille. Nuorisopalveluiden Anni vastuuhenkilönä.</p>	<p>Asunnottomien yön tapahtuma Wanha Walimo klo 14 alkaen 4-5 tuntia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Toteutui tuotekassien jakamisena, varsinainen tapahtuma peruuntui koronan vuoksi. ➤ Toteutui, osallistujia n. 70-80. Tapahtumaan hankittiin hautakynttilöitä ja maksettiin palkkio puheenvuorosta kokemusasiantuntijalle. ➤ Toteutui syyslomaviikolla 23.10 klo 15. Paikkoja oli rajoitetusti koronan vuoksi 100 kpl - paikalle tuli 40 henkilöä. 	<p>1000,00</p> <p>177,00</p> <p>1302,40</p>
<p>Marraskuu</p>	<p>Ehkäisevän päihdetyön ja peliviikko viikko (vko 45) Päihdekoulutus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ammatillisille ajateltu koulutus ei toteutunut koronan vuoksi. 	<p>3000,00</p>

	<p>Järkee vai ei? - omat rajat, oikeudet ja velvollisuudet Anni ja Marika nuorisopalveluista</p> <p>Mielenterveysviikko (vko 47) Miete ry, Klubitalo, FinFami, Valopilkkku ja Ehyt ry</p>	<p>Järkee vai ei? on kahdeksaluokkalaisille suunnattu teematapahtuma, jolla tavoitetaan lähes koko ikäryhmä opettajineen. Tapahtumassa käsiteltävinä teemoina ovat huumausaineita ja sosiaalista mediaa ja sen tuomia itsetuntoon liittyviä haasteita.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Toteutui verkossa Seppo sovelluksella. Maksettu kokemusasiantuntijalle videoinnista. Osallistujia 380 <p>Pimeästä valoon konsertti Ristin kirkossa 15.11.2020</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Toteutui striimattuna konserttina- katsomiskertoja 3034 <p>Tapahtumaan tuli yli 200 biisitoivetta ja kynttiläkuvaa.</p>	<p>200,00</p> <p>5000,00</p>
Joulukuu	<p>Anna lapselle raitis joulu Joulumaa/ Valopilkkku</p> <p>Pete-stipendit 8. luokkalaisille</p>	<p>Koko perheen ulkotapahtuma Lahden urheilukeskuksessa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ peruuntui koronan vuoksi <p>-tsemppari, parantanut omia tuloksiansa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Siirrettiin keväälle 2021 	<p>100,00</p> <p>1000,00</p>
		<p>Yhteensä</p>	<p>24 100 9 905,36</p>

PETE

PÄIJÄT-HÄMEEN EHKÄISEVÄ
MIELENTERVEYS- JA PÄIHDETYÖ

Liite 2. Indikaattoreista saatu tieto

Viimeisen kouluterveyskyselyn tulokset (2019) on esitetty vuoden 2019 Petelahti toimintakertomuksessa. Tähän toimintakertomukseen on vertailtu Lahden 2019 vuoden päihdetilannetta terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen nimeämiin kansalliset päihde -ja rahapelihaittojen sekä tupakoinnin ehkäisyn tavoitteisiin vuoteen 2025 mennessä.

KANSALLISET TAVOITTEET 2025 MENNESSÄ

LAHTI 2019

ALKOHOLI	
Alkoholin kokonaiskulutus on alle 10 litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohden (15- vuotta täyttäneet)	Myynti asukasta kohti 100% alkoholina,15-vuotta täyttäneet 8,8 litraa (koko maa 8,2)
Kerralla vähintään 6 alkoholiannosta kerran viikossa tai useammin juovien osuus on 20–64-vuotiaista alle 10 prosenttia	Alkoholia liikaa käyttävien osuus Audit-C perusteella (Sotkanet 2018) - 20-64-v on 31,3% (koko maa 29,5%) - yli 65-v 28,8% (koko maa 31,1%)
Kerralla vähintään 6 alkoholiannosta 30 päivän aikana juovien osuus on 15–16-vuotiaiden joukossa korkeintaan 15 prosenttia	Tosi humalassa kerran kuukaudessa - 8-9-luokkalaisista 8% (koko maa 9,6%) - lukiolaisista 16,9% (koko maa 17,8 %) - AOL 24% (koko maa 26,9%)
NIKOTIINI	
Alle kahdeksan prosenttia 20–64-vuotiaista käyttää tupakka- tai nikotiinituotteita	Tupakoi päivittäin: - 20-64-vuotiaista on 18.7 % (koko maa 14,1%) - AOL 16.6% (koko maa 18,5%) - lukiolaisista 4,1% (koko maa 2,8 %) - 8-9-luokkalaisista 4,1% (koko maa 5,6%)
Lukion ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoiden päivittäinen tupakan, nuuskan ja sähkösavukkeiden käyttö vähenee sekä käytössä näkyvät erot kaventuvat näiden koulutusmuotojen opiskelijoiden välillä	Käyttää nuuskaa päivittäin: - AOL opiskelijoista 13,3% (2017 7%, koko maa 14,7%) - Lukiolaisista 3,9% (2017 3,9%, koko maa 3,8%) - 8-9-luokkalaiset 3,5 (2017 3,8%, koko maa 4,9%)
	Käyttää jotakin tupakkatuotetta tai sähkösavuketta päivittäin: - AOL 26,2% (2017 28%, koko maa 30,1) - Lukiolaiset 6,7% (2017 6,2% ja koko maa 6,4%). - 8-9-luokkalaiset 6,2% (2017 9,6%, koko maa 9%)
	Alaikäisten savukeostot vähittäismyynnissä ovat vähentyneet vuodesta 2017, mutta ovat suurempia kuin maassa keskimäärin - 8-9-luokkaaisilla 9,2% (koko maa 6,8%) - lukiolaisilla 9,8% (koko maa 8,1%) paitsi - AOL 11% (koko maa 12,9 %)
HUUMEET	
Viimeisen kuukauden aikana jotain huumausainetta käyttäneiden osuus 15–69-vuotiaista on korkeintaan kaksi prosenttia	Laittomia huumeita on kokeillut - 8-9-luokkalaiset 8% (koko maa 8,9%) - lukiolaiset 17,6%, (koko maa 14%) - AOL 25,9% (koko maa 20,1%)
	Kannabiskokeilut toisen asteen opiskelijoilla ovat Lahdessa suurempia kuin muussa maassa. Ainakin kaksi kertaa kannabista on kokeillut: - 8-9-luokkalaiset 4,6% (koko maa 5,7%) - lukiolaiset 11,2% (koko maa 9%) - AOL 17,9 % on kokeillut (koko maa 13,8%)
	Omalla paikkakunnalla on helppo hankkia huumeita 69.5 % (koko maa 55,6%) kouluterveyskyselyyn vastanneiden nuorten mielestä.

	THL (5/2020) jätevesitutkimuksen mukaan amfetamiinin käyttö on hiukan pienentynyt ja ekstaasin käyttö on lisääntynyt
RAHAPELIT	
Niiden 15–74-vuotiaiden osuus, joilla on ollut rahapelaamisen aiheuttama ongelma viimeisen 12 kuukauden aikana, on pienempi kuin vuonna 2015	Vuosien 2007 ja 2019 välillä riskitasolla pelaaminen on vähentynyt Päijät- ja Kanta-Hämeessä
Viikoittain rahapelejä pelaavien 8. ja 9. luokan oppilaiden osuus on pienempi kuin seitsemän prosenttia	Viikoittain rahapelejä pelaa -8-9-luokkalaisista 4,8% (koko maa 4,6%) -lukiolaisista 3,7% (koko maa 3,6%) -AOL 10,5% (koko maa 10,4%)

Viimeisimmät alkoholinkäytön tilastoluvut (THL 5/2019):

Alkon myymälät, vähittäismyyntipaikat ja anniskeluluvat Lahdessa (2017-2018)

	v. 2018	v. 2017
Alkon myymälät	7	7
Vähittäismyyntipaikat	82	87
Anniskeluravintolat	174	185

Tilastoitu alkoholinmyynti

Alkoholijuomien tilastoitu myynti (litraa 100% alkoholina 15 vuotta täyttäneellä asukasta kohti).

	v. 2018	v. 2017
Lahti	9,0	9,2
Päijät-Häme	9,0	9,0
Suomi	8,4	8,4